

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Vilka är lokalpolitikerna i Västra Götalands län?

– hur nöjda är medborgarna?

ua

no k

Vilka är lokalpolitikerna i Västra Götaland och hur nöjda är medborgarna?

Sveriges Kommuner och Landsting har i den här rapporten, som är baserad på SCB-statistik, tittat på vad som är utmärkande för de lokala politikerna i Västra Götaland. Vilka är de förtroendevalda? Vilka är det som lägger merparten av sin tid på att ta ansvar för vår vardag, att prioritera och att fatta beslut som påverkar och skapar förutsättningar för dem som bor och arbetar i Västra Götaland?

De allra flesta, 97 procent, av de över sjutusen förtroendevalda i Västra Götaland är fritidspolitiker och sköter därmed sina uppdrag vid sidan av studier eller ordinarie arbeten.

De flesta samhällsgrupper är väl representerade i kommun- och landstingsfullmäktige. Till exempel motsvarar andelen småbarnsföräldrar väl gruppens andel av befolkningen – var tionde förtroendevald har barn under 6 år.

I rapporten redovisas även hur nöjda medborgarna är med den kommunala verksamheten och vilket förtroende de har för lokalpolitikerna. Den lokala demokratin och den kommunala verksamheten får högt betyg, samtidigt som de förtroendevalda – som är ytterst ansvariga för hur verksamheten fungerar – paradoxalt nog får lägre betyg.

Innehållsförteckning

Högt valdeltagande i Västra Götaland	3
7 264 förtroendevalda	4
Hur ser representativiteten ut i kommunerna i Västra Götaland?	6
Hur ser representativiteten ut i Västra Götalandsregionen?	13
Sammanfattning representativitet	14
Hur är förtroendet för lokalpolitikerna och verksamheten?	15
Sammanfattning förtroendet	18

Högt valdeltagande i Västra Götaland

Valen till kommun- och landstingsfullmäktige ger medborgarna möjlighet att påverka vilken politik som ska föras på lokal och regional nivå. Eftersom kommuner och landsting ansvarar för en stor del av välfärdssektorn, innebär det ett mer direkt inflytande över vardagsnära tjänster som vård, skola och omsorg. Fullmäktigeledamöterna är folkvalda medan förtroendevalda i styrelser och nämnder tillsätts av fullmäktige. Även om valdeltagandet varierar mellan olika samhällsgrupper så är valdeltagandet, liksom i övriga Sverige, generellt sett högt i Västra Götaland.

Valdeltagande till kommun- och regionvalet 2006

Valdeltagandet i kommun- och regionvalet är relativt högt i de flesta kommuner i Västra Götaland. Spridningen är dock stor, det varierar från 70 procent i Strömstad till 87 procent i Öckerö kommun.

Valdeltagande (procent)

Kommuner	%
Ale	79
Alingsås	83
Bengtsfors	75
Bollebygd	84
Borås	79
Dals-Ed	74
Essunga	80
Falköping	81
Färgelanda	78
Grästorp	81
Gullspång	80
Göteborg	76
Götene	81
Herrljunga	83
Hjo	81
Härryda	83
Karlsborg	82
Kungälv	84
Lerum	85
Lidköping	82
Lilla Edet	76
Lysekil	79
Mariestad	79
Mark	81
Mellerud	76

Kommuner	%
Munkedal	75
Mölnadal	82
Orust	81
Partille	82
Skara	80
Skövde	79
Sotenäs	81
Stenungsund	81
Strömstad	70
Svenljunga	77
Tanum	77
Tibro	79
Tidaholm	81
Tjörn	84
Tranemo	81
Trollhättan	79
Töreboda	76
Uddevalla	79
Ulricehamn	81
Vara	79
Vårgårda	82
Vänersborg	80
Åmål	77
Öckerö	87
Västra Götalandsregionen	78
Hela riket	79

7 264 förtroendevalda

Det finns 6 529 förtroendevalda kommunpolitiker och 735 regionpolitiker i Västra Götaland. Det gör att det i genomsnitt går 236 invånare på varje kommunpolitiker vilket är något färre förtroendevalda per invånare än det genomsnittliga i landets kommuner och landsting.

Högst andel politiker per invånare i Västra Götaland hittar man i mindre kommuner som Dals Ed, Essunga och Grästorp där omkring var sjuttionde invånare är politiker. I storstaden Göteborg är det en lägre andel förtroendevalda per invånare. I Västra Götalandsregionen är det av naturliga skäl betydligt färre politiker per invånare. Siffrorna kan dock jämföras med antalet invånare per riksdagsledamot som är 26 000.

Antal förtroendevalda¹ och invånare per förtroendevald

Kommuner	Antal valda	Invånare per vald	Kommuner	Antal valda	Invånare per vald
Ale	145	185	Munkedal	83	123
Alingsås	219	167	Mölnadal	213	277
Bengtsfors	83	121	Orust	90	169
Bollebygd	80	102	Partille	133	253
Borås	375	267	Skara	130	143
Dals-Ed	80	61	Skövde	170	295
Essunga	80	71	Sotenäs	102	91
Falköping	183	171	Stenungsund	96	242
Färgelanda	66	103	Strömstad	100	116
Grästorp	73	80	Svenljunga	87	120
Gullspång	62	89	Tanum	122	100
Göteborg	604	811	Tibro	92	116
Götene	131	99	Tidaholm	116	109
Herrljunga	121	76	Tjörn	150	100
Hjo	69	128	Tranemo	99	119
Härryda	90	360	Trollhättan	193	279
Karlsborg	74	93	Töreboda	92	102
Kungälv	142	274	Udevalla	145	348
Lerum	140	265	Ulricehamn	107	210
Lidköping	212	177	Vara	102	156
Lilla Edet	100	128	Vårgårda	110	99
Lysekil	105	139	Vänersborg	156	237
Mariestad	146	164	Åmål	94	135
Mark	186	181	Öckerö	99	124
Mellerud	82	117	Alla kommuner i Västra Götaland	6529	236
			Västra Götalandsregionen	735	2093
			Hela riket (komm. o landsting)	44 000	179

¹ I vissa tabeller är förtroendevalda av utrymmesskal förkortat till valda.

97 procent är fritidspolitiker

I Västra Götaland har totalt 171 personer i kommunerna och 25 i regionen ett helt eller deltidsuppdrag som politiker (3 procent av politikerna). Det betyder att av de 7 264 förtroendevalda i Västra Götaland är det 7 068 (97 procent av politikerna) som sköter sina uppdrag på fritiden vid sidan av studier eller ordinarie arbeten.

Antal förtroendevalda på heltid, deltid och på sin fritid

Kommuner	Heltid	Deltid	Fritid
Ale	2	0	143
Alingsås	2	0	217
Bengtsfors	1	0	82
Bollebygd	1	1	78
Borås	5	0	370
Dals-Ed	1	1	78
Essunga	1	0	79
Falköping	2	7	174
Färgelanda	1	1	64
Grästorp	1	0	72
Gullspång	1	2	59
Göteborg	18	0	586
Götene	3	0	128
Herrljunga	1	1	119
Hjo	1	3	65
Härryda	2	0	88
Karlsborg	1	1	72
Kungälv	2	0	140
Lerum	2	0	138
Lidköping	2	0	210
Lilla Edet	1	1	98
Lysekil	1	1	103
Mariestad	1	1	144
Mark	2	5	179
Mellerud	1	0	81
Munkedal	1	1	81
Mölnadal	2	0	211
Orust	1	4	85
Partille	2	0	131
Skara	2	0	128
Skövde	3	2	165
Sotenäs	1	4	97
Stenungsund	1	4	91
Strömstad	1	6	93
Svenljunga	1	1	85
Tanum	1	4	117
Tibro	1	1	90
Tidaholm	1	0	115
Tjörn	2	4	144
Tranemo	0	3	96
Trollhättan	3	0	190
Töreboda	1	1	90
Uddevalla	3	7	135
Ulricehamn	1	3	103
Vara	1	4	97
Vårgårda	1	1	108
Vänersborg	3	0	153
Åmål	1	1	92
Öckerö	1	4	94
Alla kommuner i Västra Götaland	91	80	6358
Västra Götalandsregionen	16	9	710

Hur ser representativiteten ut i kommunerna i Västra Götaland?

Det är bra om politikernas sammansättning återspeglar befolkningens, bland annat när det gäller kön, ålder, utbildning, inkomst och födelseland. Olika grupper har olika erfarenheter och perspektiv, vilket är en resurs i beslutsfattandet. I stort motsvarar representativiteten i Västra Götaland den genomsnittliga i landets kommuner, även om det varierar mellan Västra Götalands kommuner.

Fördelningen mellan män och kvinnor som i landet som helhet - Tranemo och Lilla Edet är bäst på jämställdhet

Män är överrepresenterade i samtliga kommuner även om det finns tydliga skillnader kommunerna emellan. Tranemo och Lilla Edet har den jämnaste könsfördelning i Västra Götaland.

Kön (procent)

Kommun	Män	Kvinnor	Kommun	Män	Kvinnor
Ale	57	43	Munkedal	68	33
Alingsås	60	40	Mölnadal	62	39
Bengtsfors	58	42	Orust	57	43
Bollebygd	65	35	Partille	55	45
Borås	58	42	Skara	61	39
Dals-Ed	66	34	Skövde	57	43
Essunga	64	36	Sotenäs	61	39
Falköping	57	43	Stenungsund	55	45
Färgelanda	58	42	Strömstad	64	36
Grästorp	59	41	Svenljunga	68	32
Gullspång	66	34	Tanum	66	34
Göteborg	55	45	Tibro	55	45
Götene	58	42	Tidaholm	62	38
Herrljunga	60	41	Tjörn	63	37
Hjo	61	39	Tranemo	52	49
Härryda	63	37	Trollhättan	59	42
Karlsborg	64	37	Töreboda	60	40
Kungälv	61	39	Uddevalla	59	41
Lerum	56	44	Ulricehamn	63	37
Lidköping	60	40	Vara	64	36
Lilla Edet	54	46	Vårgårda	61	39
Lysekil	56	44	Vänersborg	55	46
Mariestad	65	35	Åmål	60	40
Mark	60	40	Öckerö	64	36
Mellerud	57	43	Alla kommuner i		
			Västra Götaland	59	41
			Hela riket	58	42

Förtroendevalda i alla åldrar – Orust och Kungälv bäst på unga

När det gäller åldersfördelning, ser man samma mönster som i landet som helhet. Framförallt de unga (18-29 år) och i viss mån även pensionärer (över 65 år) är underrepresenterade bland de förtroendevalda. Orust, Kungälv och Lerum har högst andel unga förtroendevalda i förhållande till befolkningen och Härryda har klart högst andel pensionärer bland de förtroendevalda.

Ålder (procent)

Kommun	18 - 29 år		30 - 49 år		50 - 64 år		65 år -	
	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn
Ale	8	16	28	38	43	27	21	19
Alingsås	6	17	26	33	48	27	19	23
Bengtsfors	5	14	39	29	43	28	13	30
Bollebygd	6	14	28	37	55	29	11	20
Borås	11	20	30	34	44	24	15	23
Dals-Ed	8	16	40	31	45	28	8	26
Essunga	5	15	36	31	49	29	10	26
Falköping	7	17	46	32	36	25	12	26
Färgelanda	2	14	35	31	52	29	12	26
Grästorp	8	15	43	34	40	27	10	25
Gullspång	5	13	42	29	42	30	11	29
Göteborg	12	24	41	36	36	21	11	18
Götene	6	14	44	34	36	28	15	24
Herrljunga	7	16	39	33	41	27	12	25
Hjo	7	15	35	32	49	28	9	25
Härryda	3	15	21	42	47	26	29	17
Karlsborg	1	14	27	29	51	29	20	29
Kungälv	10	16	33	36	40	26	17	22
Lerum	8	14	26	40	45	27	21	19
Lidköping	9	17	34	34	43	26	15	24
Lilla Edet	6	16	41	35	44	28	9	21
Lysekil	4	13	30	30	50	29	17	28
Mariestad	5	15	27	32	48	27	20	26
Mark	8	16	30	33	46	26	16	25
Mellerud	6	14	39	29	43	28	12	30
Munkedal	2	15	24	30	49	28	24	26
Mölnadal	8	18	30	39	40	23	23	19
Orust	9	13	32	31	39	30	20	26
Partille	7	17	32	39	40	25	22	20
Skara	8	18	39	33	43	25	11	24
Skövde	12	21	29	33	45	24	15	22
Sotenäs	4	13	28	27	43	30	26	30
Stenungsund	4	16	27	39	52	26	17	20
Strömstad	3	16	22	32	53	27	22	25
Svenljunga	5	14	26	32	48	29	21	26
Tanum	4	14	35	30	53	29	8	28
Tibro	4	15	45	32	35	27	16	26
Tidaholm	4	16	29	33	48	26	18	26
Tjörn	5	15	32	31	49	30	14	24
Tranemo	4	15	38	32	42	27	15	26
Trollhättan	11	19	36	35	38	24	15	22
Töreboda	5	15	37	31	41	28	16	26
Uddevalla	8	18	41	33	40	25	11	25
Ulricehamn	3	15	30	32	48	27	20	26
Vara	6	16	31	32	47	27	16	26
Vårgårda	6	18	32	35	47	27	16	20
Vänersborg	6	17	36	33	43	26	15	24
Åmål	7	14	33	31	37	26	22	29
Öckerö	3	14	31	35	55	28	11	23
Alla kommuner i								
Västra Götaland	7	19	34	35	44	24	16	22
Hela riket	7	18	33	34	43	25	17	22

Bollebygd och Kungälv har många utrikes födda i lokalpolitiken

Utrikes födda är underrepresenterade i likhet med landet som helhet. I några kommuner, Essunga, Falköping, Mellerud och Trollhättan är det dock en helt jämn fördelning. I Bollebygd och Kungälv är det till och med en liten överrepresentation av utrikes födda.

Utrikes födda (procent)

Kommun	Valda	Befolkn
Ale	8	15
Alingsås	7	9
Bengtsfors	5	11
Bollebygd	9	8
Borås	13	19
Dals-Ed	9	14
Essunga	6	6
Falköping	8	8
Färgelanda	5	7
Grästorp	0	6
Gullspång	0	10
Göteborg	17	23
Götene	4	8
Herrljunga	6	9
Hjo	1	6
Härryda	2	12
Karlsborg	3	4
Kungälv	11	9
Lerum	8	10
Lidköping	7	8
Lilla Edet	13	15
Lysekil	5	9
Mariestad	6	10
Mark	5	11
Mellerud	11	11

Kommun	Valda	Befolkn
Munkedal	4	8
Mölnadal	8	15
Orust	4	6
Partille	7	16
Skara	6	9
Skövde	5	12
Sotenäs	5	7
Stenungsund	4	10
Strömstad	5	21
Svenljunga	9	10
Tanum	6	9
Tibro	4	10
Tidaholm	6	7
Tjörn	5	7
Tranemo	5	13
Trollhättan	17	17
Töreboda	3	8
Uddevalla	6	12
Ulricehamn	5	9
Vara	5	6
Vårgårda	6	9
Vänersborg	7	9
Åmål	6	10
Öckerö	1	5
Alla kommuner i		
Västra Götaland	8	15
Hela riket	8	15

Fler gifta politiker jämfört med regionens befolkning

Gifta personer är överrepresenterade bland de förtroendevalda i samtliga kommuner i Västra Götaland liksom i övriga landet. På Tjörn är till exempel 76 procent av de förtroendevalda gifta medan motsvarande andel bland alla invånare i kommunen är 53 procent.

Andel gifta (procent)

Kommun	Gifta	Befolkn	Kommun	Gifta	Befolkn
Ale	64	50	Munkedal	74	46
Alingsås	69	48	Mölnadal	63	47
Bengtsfors	53	43	Orust	62	50
Bollebygd	74	53	Partille	66	51
Borås	59	44	Skara	55	45
Dals-Ed	64	41	Skövde	63	43
Essunga	69	46	Sotenäs	65	49
Falköping	62	45	Stenungsund	74	49
Färgelanda	64	43	Strömstad	75	44
Grästorp	67	45	Svenljunga	69	48
Gullspång	65	47	Tanum	63	46
Göteborg	51	37	Tibro	69	49
Götene	70	51	Tidaholm	67	45
Herrljunga	66	49	Tjörn	76	53
Hjo	67	45	Tranemo	70	50
Härryda	69	54	Trollhättan	62	45
Karlsborg	72	48	Töreboda	66	47
Kungälv	58	51	Uddevalla	59	44
Lerum	74	54	Ulricehamn	66	48
Lidköping	65	47	Vara	63	44
Lilla Edet	66	45	Vårgårda	71	49
Lysekil	57	49	Vänersborg	67	46
Mariestad	58	47	Åmål	63	44
Mark	66	49	Öckerö	75	57
Mellerud	66	46	Alla kommuner i		
			Västra Götaland	64	44
			Hela riket	62	43

Många småbarnsföräldrar bland de förtroendevalda, särskilt i Bengtsfors, Dals Ed och Åmål

Småbarnsföräldrar är väl representerade bland de förtroendevalda i kommunerna i Västra Götaland. I genomsnitt har var tionde förtroendevald barn under 6 år. I flera kommuner finns till och med en viss överrepresentation av småbarnsföräldrar. Bengtsfors, Dals Ed och Åmål är de tydligaste exemplen på detta.

Småbarnsföräldrar (procent)

Kommun	Valda	Befolkn	Kommun	Valda	Befolkn
Ale	13	14	Mellerud	13	9
Alingsås	8	12	Munkedal	8	10
Bengtsfors	17	8	Mölnadal	8	15
Bollebygd	11	14	Orust	9	10
Borås	10	12	Partille	10	14
Dals-Ed	19	11	Skara	15	11
Essunga	6	9	Skövde	12	11
Falköping	13	12	Sotenäs	4	8
Färgelanda	6	10	Stenungsund	10	15
Grästorp	4	11	Strömstad	6	10
Gullspång	5	8	Svenljunga	8	11
Göteborg	13	12	Tanum	5	9
Götene	8	11	Tibro	12	11
Herrljunga	14	10	Tidaholm	6	11
Hjo	13	11	Tjörn	11	11
Härryda	7	16	Tranemo	9	11
Karlsborg	5	10	Trollhättan	11	12
Kungälv	6	13	Töreboda	14	10
Lerum	7	16	Uddevalla	14	11
Lidköping	7	11	Ulricehamn	11	12
Lilla Edet	10	11	Vara	13	10
Lysekil	9	9	Vårgårda	11	13
Mariestad	3	11	Vänersborg	12	11
Mark	10	12	Åmål	16	10
			Öckerö	14	14
			Alla kommuner i		
			Västra Götaland	10	12
			Hela riket	10	12

Hälften arbetar i den privata sektorn – Herrljunga har högst andel

Knappt hälften (49 procent) av de förtroendevalda i Västra Götaland arbetar i den privata sektorn vilket i stort sett motsvarar andelen i Sverige som helhet. I Herrljunga, Svenljunga och Töreboda är omkring 60 procent av de förtroendevalda verksamma inom den privata sektorn. I likhet med övriga landet är kommunanställda väl representerade (var tredje) bland de förtroendevalda i Västra Götaland.

Anställningssektor (procent)

Sektor	Statlig	Kommun	Landsting	Privat	Kommunalt bolag
Ale	10	41	5	41	3
Alingsås	8	39	7	43	3
Bengtsfors	7	42	3	47	1
Bollebygd	11	27	4	56	1
Borås	10	41	8	38	3
Dals-Ed	7	38	3	49	3
Essunga	9	33	3	56	.
Falköping	10	39	5	46	.
Färgelanda	11	33	9	44	4
Grästorp	9	33	5	53	.
Gullspång	6	33	7	55	.
Göteborg	13	29	8	47	2
Götene	5	34	3	56	3
Herrljunga	5	27	5	62	2
Hjo	10	36	6	48	.
Härryda	10	22	8	54	6
Karlsborg	9	45	3	42	.
Kungälv	7	41	5	46	2
Lerum	6	38	4	48	4
Lidköping	13	32	7	47	1
Lilla Edet	7	36	2	53	2
Lysekil	8	46	3	39	4
Mariestad	8	27	7	58	1
Mark	9	34	5	51	2
Mellerud	8	35	7	49	1
Munkedal	6	35	3	51	5
Mölndal	9	30	6	53	3
Orust	6	41	6	48	.
Partille	9	30	8	49	5
Skara	12	33	4	51	.
Skövde	12	39	5	44	1
Sotenäs	7	41	6	42	4
Stenungsund	5	38	8	47	3
Strömstad	13	30	4	53	.
Svenljunga	9	25	3	59	4
Tanum	3	31	4	62	1
Tibro	3	37	5	56	.
Tidaholm	10	42	5	39	3
Tjörn	6	27	8	56	3
Tranemo	9	46	1	43	1
Trollhättan	6	33	7	48	5
Töreboda	3	34	4	58	1
Uddevalla	4	34	6	52	3
Ulricehamn	6	43	2	48	1
Vara	14	36	2	46	2
Vårgårda	9	30	4	56	1
Vänersborg	8	38	10	42	2
Åmål	10	38	4	47	1
Öckerö	8	38	6	46	2
Västra Götaland	9	35	6	49	2
Hela riket	10	35	5	48	2

Högre utbildningsnivå bland de förtroendevalda än i befolkningen

I samtliga kommuner i Västra Götaland liksom i landet som helhet är de med eftergymnasial utbildning överrepresenterade bland de förtroendevalda samtidigt som de med endast förgymnasial utbildning är underrepresenterade. Men Orust har till exempel näst intill lika stor andel förtroendevalda med förgymnasial utbildning som i befolkningen.

Utbildningsnivå (procent)

Utbildning	Förgymnasial		Gymnasial		Eftergymnasial	
	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning
Ale	18	25	47	53	36	22
Alingsås	7	22	40	49	53	30
Bengtsfors	13	32	49	52	37	16
Bollebygd	16	26	50	48	34	25
Borås	11	26	36	47	53	27
Dals-Ed	15	34	55	49	30	17
Essunga	18	30	44	53	39	17
Falköping	15	26	47	51	38	22
Färgelanda	26	33	46	51	29	16
Grästorps	7	27	49	55	44	19
Gullspång	18	33	44	52	38	15
Göteborg	6	18	31	41	63	41
Götene	17	28	44	51	40	20
Herrljunga	21	32	43	50	36	17
Hjo	12	24	46	52	42	23
Härryda	6	19	44	46	50	35
Karlsborg	15	23	33	53	52	24
Kungälv	8	21	38	49	54	29
Lerum	8	18	49	49	43	33
Lidköping	14	22	46	52	40	26
Lilla Edet	10	30	54	54	36	16
Lysekil	5	26	57	51	38	23
Mariestad	14	25	46	53	40	22
Mark	12	30	37	49	51	21
Mellerud	21	32	38	51	42	17
Munkedal	24	29	40	54	37	17
Mölndal	9	18	33	43	58	39
Orust	23	26	35	51	43	24
Partille	12	18	34	46	55	36
Skara	10	25	41	52	49	24
Skövde	9	21	41	49	51	31
Sotenäs	16	27	42	51	42	22
Stenungsund	10	20	42	51	48	29
Strömstad	18	28	37	50	45	22
Svenljunga	19	36	49	49	32	15
Tanum	17	29	53	50	30	22
Tibro	13	29	46	53	41	18
Tidaholm	21	31	51	52	28	17
Tjörn	16	24	45	49	39	27
Tranemo	20	36	35	47	44	16
Trollhättan	10	21	47	52	43	27
Töreboda	11	30	42	53	47	17
Uddevalla	12	22	39	51	50	27
Ulricehamn	16	30	35	48	50	22
Vara	14	30	50	53	36	17
Värgårda	15	29	44	50	41	20
Vänersborg	11	22	52	50	37	28

Åmål	14	26	47	53	39	21
Öckerö	13	24	32	49	55	27
Västra Götaland	13	22	42	47	45	31
Hela riket	12	21	42	47	47	32

Hur ser representativiteten ut i Västra Götalandsregionen?

I Västra Götalandsregionen finns det 735 förtroendevalda varav 16 är heltidsanställda, nio är deltidsanställda och 710 är fritidspolitiker. Valdeltagandet är 78 procent. Nedan följer en sammanställning över de förtroendevaldas sammansättning i Västra Götalandsregionen.

Jämställt mellan könen i Västra Götalandsregionen

Regionen har en jämnare fördelning mellan könen jämfört med länets kommuner. Regionen har i likhet med kommunerna lägre andel unga och utrikes födda i politiken.

Gifta dominerar bland de förtroendevalda i Västra Götalandsregionen och är en större andel än befolkningen i regionen. Småbarnsföräldrar är dock väl representerade i Västra Götalandsregionen.

Regiontabell 1 (procent)

Kön	Män	Kvinnor
	51	49

Ålder	18 - 29 år		30 - 49 år		50 - 64 år		65 år -	
	Valda ²	Befolkning	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning
	5	19	30	35	50	24	15	22

Utrikes födda	Förtroendevalda	Befolkningen
	9	15
Gifta	Förtroendevalda	Befolkningen
	65	44
Småbarns- föräldrar	Förtroendevalda	Befolkningen
	9	12

² Förtroendevalda

Regionpolitiker arbetar inom olika sektorer i samhället

Regionpolitikerna arbetar inom flera olika samhällssektorer. Relativt många inom offentlig sektor men mer än var tredje inom privat sektor. De förtroendevalda har olika utbildningslängd men i Västra Götalandsregionen är de med eftergymnasial utbildning starkt överrepresenterade.

Regiontabell 2 (procent)

Anställning	Statlig	Kommun	Landsting	Privat	Kommunalt bolag
	8	39	18	34	1

Utbildningsnivå	Förgymnasial		Gymnasial		Eftergymnasial	
	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning	Valda	Befolkning
	8	22	35	47	57	31

Sammanfattning representativitet

Det politiska uppdraget innebär att förtroendevalda fattar beslut för medborgarnas räkning. De ska värdera olika synpunkter och förslag, göra avvägningar och prioriteringar och ta ställning till vad som bäst tillgodoser det samlade medborgarintresset.

I kommunerna i Västra Götaland är de förtroendevalda 6 529 till antalet och i Västra Götalandsregionen är de 735. Av dessa är hela 97 procent fritidspolitiker och bara två procent del- eller heltidspolitiker.

Statistiken visar att de förtroendevalda har olika bakgrund och erfarenheter. Att det finns förtroendevalda som väl avspeglar medborgarnas sammansättning är viktigt för att få olika perspektiv i beslutsfattandet och det underlättar möjligheten till kontakt. I stort motsvarar representativiteten i Västra Götaland den i landet som helhet, även om det finns variationer mellan Västra Götalands kommuner. Exempelvis är småbarnsföräldrar väl representerade, i några av kommunerna i Västra Götaland finns det till och med en viss överrepresentation.

Närheten till de förtroendevalda gör det lättare för medborgarna att ha kontakt med politiker mellan valen. Det är enklare att kontakta den lokala eller regionala företrädaren än riksdagspolitikern för att framföra åsikter och argument. Det går i genomsnitt en lokal företrädare på 236 medborgare bland kommunerna i Västra Götaland, att jämföra nationellt med en riksdagsledamot på 26 000 medborgare.

Hur är förtroendet för lokalpolitikerna och verksamheten?

I förra kapitlet beskrevs hur de förtroendevalda ser ut i Västra Götaland och vad som skiljer dem från riket i stort. I det här kapitlet visas hur medborgarna ser på sina lokalpolitiker och hur nöjda de är med skötseln av de kommunala verksamheterna. Först nationellt och senare i 36 av kommunerna i Västra Götaland.

Nationellt är sju av tio är nöjda med den kommunala demokratin

SOM-institutet³ vid Göteborgs universitet genomför varje år en nationell undersökning i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat samhälle, politik och medier. Nedan redovisas resultatet från ”Medborgarnas syn på demokratin” från 2007 och de tre frågor som handlar om hur medborgarna ser på demokratin, verksamheten och de förtroendevalda i den egna kommunen. Resultaten redovisar de nationella genomsnitten.

Större förtroende för verksamheten är för politikerna nationellt

Resultaten visar att invånarna är nöjda med hur demokratin fungerar i kommunen och ganska nöjda med hur den kommunala servicen fungerar, medan andelen som är nöjda med hur kommunstyrelsen sköter sin uppgift är något lägre. Det är dock betydligt fler som tycker att kommunstyrelsen sköter sig bra, än tvärtom.

1. Hur nöjd man är med hur demokratin fungerar i den egna kommunen. (i %)

	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Inte särskilt nöjd	Inte alls nöjd
Kommun	9	61	24	6

2. Hur nöjd man är med den kommunala servicen (balansmått)⁴

	Balansmått
Hur nöjd med den kommunala servicen i sin helhet.	+ 46

³ SOM-institutet är centrum för den undersöknings- och seminarieverksamhet som drivs gemensamt av Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG), Statsvetenskapliga institutionen samt Centrum för forskning om offentlig sektor (CEFOS) vid Göteborgs universitet.

⁴ Balansmåttet visar skillnaden mellan de som svarat att man är nöjd och de som svarat att man är missnöjd. Det kan variera från plus hundra till minus hundra. Uppfattningen om servicen i sin helhet får ett balansmått på + 46 vilket betyder att merparten av invånarna är nöjda med den kommunala servicen.

3. Hur man uppfattar att kommunstyrelsen där man bor sköter sin uppgift (i %)

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning
Kommun	3	34	33	12	4	12

Medborgarna nöjda med verksamheten i Västra Götaland

Vid sidan av den nationella mätningen görs även lokala mätningar. I Västra Götaland har 36 av 49 kommuner med hjälp av Statistiska centralbyrån genomfört egna omfattande medborgarundersökningar. Nedan redovisas svaren på några av de frågor som rör uppfattningen om kommunen som boplat, hur de kommunala verksamheterna sköts och vilket inflytande man har som invånare i sin kommun. De svarande har betygsatt kommunen på skala 1-10, där 1 är det lägsta betyget.

Invånarna i Västra Götaland liksom i landet som helhet är mer nöjda med kommunen som en plats att bo och leva på och hur den kommunala verksamheten fungerar, jämfört med möjligheten till insyn och inflytande över de kommunala besluten och verksamheterna vilket är paradoxalt.

Hur nöjd är du med...

	...din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?	hur din kommun sköter sina olika verksamheter?	den insyn och det inflytande invånarna har över kommunens beslut och verksamheter?
Ale (07)	7,1	6,0	4,8
Bollebygd (07)	7,6	5,7	4,8
Borås (07)	7,3	6,4	5,0
Falköping (08)	6,6	5,5	4,2
Färgelanda (08)	6,9	5,7	4,5
Grästorp (09)	7,1	5,7	5,0
Götene (08)	6,8	5,9	4,9
Herrljunga (09)	6,9	6,0	4,8
Hjo (07)	7,2	5,6	4,5
Härryda (08)	7,6	6,3	5,1
Karlsborg (06)	7,5	5,8	4,6
Kungälv (06)	7,6	5,8	4,8
Lerum (09)	7,4	6,3	5,1
Lidköping (06)	8,1	6,8	5,3
Lilla Edet (08)	5,5	4,7	4,0
Lysekil (07)	7,4	5,7	4,5
Mariestad (07)	7,0	5,7	4,3
Mark (07)	7,4	6,0	4,9
Mellerud (08)	6,6	5,6	4,3
Munkedal (07)	6,9	5,7	4,5
Skara (08)	6,6	5,9	4,6
Skövde (07)	7,1	6,2	4,7
Strömstad (08)	7,6	6,2	4,7
Tanum (09)	7,5	5,9	4,8
Tibro (09)	7,0	6,3	4,9
Tidaholm (05)	7,4	6,1	5,0
Tjörn (09)	7,6	5,8	4,6
Tranemo (08)	7,2	6,4	5,1
Trollhättan (08)	7,4	6,6	5,1
Töreboda (06)	6,6	5,5	4,6
Uddevalla (08)	7,1	5,8	4,3
Ulricehamn (07)	7,6	6,4	5,0
Vårgårda (07)	7,0	5,9	4,8
Vänersborg (08)	7,1	5,9	4,3
Åmål (08)	7,8	6,5	5,5
Öckerö (06)	8,2	6,1	5,0
Hela riket (08)	7,2	6,0	4,7

Några av frågorna berör specifikt förtroendet för de förtroendevalda. Förtroendebetygen varierar mellan de olika kommunerna men är generellt sett lägre än betygen för hur man upplever kommunen som boplat och för hur nöjd man är med de kommunala verksamheterna.

*Hur nöjd är du med...*⁵

	hur kommunens politiker lyssnar till invånarnas synpunkter?	...hur kommunens politiker arbetar för kommunens bästa?	hur kunniga kommunens politiker är?
Ale (07)	4,4	5,1	4,8
Bollebygd (07)	4,9	5,6	5,0
Borås (07)	4,6	5,6	5,3
Falköping (08)	3,9	4,3	4,0
Färgelanda (08)	4,6	5,5	4,7
Grästorp (09)	5,3	5,6	5,1
Götene (08)	4,9	5,4	4,9
Herrljunga (09)	5,0	5,3	4,8
Hjo (07)	4,3	5,3	4,7
Härryda (08)	4,8	5,5	5,0
Karlsborg (06)	4,5	5,5	5,0
Kungälv (06)	4,6	5,2	4,6
Lerum (09)	4,8	5,6	5,2
Lidköping (06)	5,4	6,4	6,0
Lilla Edet (08)	4,1	4,3	3,8
Lysekil (07)	4,5	5,3	4,8
Mariestad (07)	4,1	4,5	4,0
Mark (07)	5,0	5,6	5,0
Mellerud (08)	4,1	4,9	4,0
Munkedal (07)	4,4	5,1	4,6
Skara (08)	4,8	5,2	4,9
Skövde (07)	4,4	5,4	4,9
Strömstad (08)	4,8	5,4	4,8
Tanum (09)	4,6	5,4	5,0
Tibro (09)	4,7	5,5	4,9
Tidaholm (05)	4,2	5,5	4,7
Tjörn (09)	4,5	4,9	4,3
Tranemo (08)	5,0	5,8	5,3
Trollhättan (08)	5,0	6,1	5,6
Töreboda (06)	4,5	5,3	4,5
Uddevalla (08)	3,9	4,7	4,2
Ulricehamn (07)	5,0	5,6	5,0
Vårgårda (07)	5,1	5,8	5,3
Vänersborg (08)	3,8	4,7	4,2
Åmål (08)	5,7	6,3	5,6
Öckerö (06)	5,1	5,5	5,1
Hela riket (08)	4,6	5,3	4,8

⁵ Siffrorna i parantes efter kommun visar när undersökningen genomfördes. Vilket innebär att äldre resultat kan ha åtgärdats sedan dess och omdömena förändrats

Sammanfattning förtroende

Resultaten från undersökningarna⁶ visar att medborgarna är nöjda med det demokratiska systemet i de kommuner de bor i. De är även ganska nöjda med den egna kommunens service medan de är mindre nöjda med sina möjligheter till inflytande och har lägre förtroende för de förtroendevalda.

Västra Götalands kommuner, liksom riket som helhet, har lägre värden på frågor om förtroendet för förtroendevalda än för den verksamhet som politikerna ansvarar för.

Att de förtroendevalda får lägre betyg än verksamheterna kan bero på att de i sitt uppdrag måste göra svåra avväganden och ibland fatta obekväma beslut. Det kan vara svårt för medborgarna att se kopplingen till helhetsansvaret.

Vidare kan det lägre förtroendet bero på att invånarna har mer kontakt med verksamheterna direkt än med politikerna. De ser vad personalen gör men inte vad politikerna uträttar.

Siffrorna kan dock ge en missvisande bild. Det finns undersökningar som visar att medborgare vid djupintervjuer tenderar att först svara att de har lågt förtroende för politiker men att de vid ett längre samtal ger en mer nyanserad bild.⁷

⁶ ”Medborgarnas syn på demokratin”, 2007 SOM-institutet och SCB:s medborgarundersökning

⁷ Politikens meningslöshet – om misstro, cynism och utanförskap”, Tommy Möller, Stockholms universitet.

ati

En fråga om demokrati

SKL är en arbetsgivarorganisation för kommuner och landsting. Vi driver våra medlemmars intressen och erbjuder dem stöd och service.

Vi väcker frågor, agerar kraftfullt och bildar opinion.

Vårt uppdrag är att ge kommuner och landsting bättre förutsättningar för lokalt och regionalt självstyre. Visionen är att utveckla välfärden.

Det är en fråga om demokrati.

Sveriges
Kommuner
och Landsting

www.skl.se/demokrati